

Glasilo Prekmurskih Slo-
vencov. Cena na leto 12
K., na mesec 1 K. Urednik
i izdajatelj Klekl Jožef vp.
pleb. Črenšovci Prekmurje

NOVINE

Rokopisi se ne vrnejo.
Oglasi (inserati) se sprej-
mejo. Cena za eden kva-
dratni centimeter 1-10 fil.
za ednok., za večkrat
popust.

Vüzem.

Veselja svetek, vstanenja den,
spomin zmage, štero je dobilo
življenje nad smrtjov, pravica nad
krivicov. Halleluja doni po vesolj-
nom sveti. Halleluja! Pesem zmagel
Halleluja, pesem potruga srca,
prebodjene duše. Zaistino tak.
Kje je prle meč kraljüvao, tam
se porodi ta zmagoslavna pesem.
Brez trpljenja, brez križa, brez
suz, ne halleluje.

„Razpi ga!“ »Križaj ga!“ To
so ponavljala stojezera vüsta,
»mreti mora« je bila sodba državne
oblasti. Vseh želja se je spunila.
Življenje je vgasnolo a samo za
tri dni. Grob, gnezdo smrti je
oživo, zavrelo je v njem nad-
grohno življenje, štero venča pe-
sem večne halleluje.

Koliki bi radi zmage pesem,
hallelujo popevali! Koliki hrepe-
nejo zmagati v družini, v občini,
v deželi, v državi! Vsi smo pre-
pojani z stremljenjom po zmagi

konči v svojem vozkom delokrogi,
pri svojem plügi, pri svojih kroš-
nah, v svojoj pisarni, pri svojoj
knigi. Vsi smo edne narave, člo-
veče, štero vleče prirojena teža
po zmagi.

Hallelujo bi rad popevao
kmet i obrtnik, državnik i vučen-
jak. Zmago išče za skivne svoje
želje mladi i stari, bogat i siro-
mak. Pa jo dobi vsaki? Ki trpeti
i vmreti zna, jo dobi, če je pra-
vična njegova zahteva. Grob slavi
zmago pravice. Krivica samo do
časa zmaga. Meher na vodi je
njena zmaga, štero najmenjši
valovi pravice požrejo. To je
vüzma pomen.

I dari vüzemski, rumenke?
Pred oči postavljajo više pove-
dano resnico, jo omilijo, oveki-
večijo. Rumenska! Preblazeni spo-
min naših detečih, mladinskih let.
Veselo smo je pisali z čüti svo-
jega ljübečega srca i davali tistim,
ki so naši bili. Srca smo z men-
jali ž njimi. Zeleli smo pridobiti

srce i dali smo rumenku z srca,
pa zmagali smo. Ljübezen prija-
telska — zaročinska — zakonska
se je potrdila, povekšavala po
rumenki. Bila je pravična i mela
križe zdevane na pot, zato je
prišla do zmage, kak pišče po
trüdapunom prikljüvanji z jajca
na svetlost, štero njemi ide po
pravici, ar je stvorjenje kak vsako
drügo.

Dnesden je preveč dosta želj
i zahtev a ne izvirajo mnoge iz
pravico ljübečega srca. Zmagati
zato nikak ne bodo mogle. Pre-
daleč so od Gospodovoga groba,
vesela halleluja se ne more za-
čüti pri njih. I kak so redke želje
i zahtev pravične, ravnotak so
srečene v našoj navadi tudi nj-
hovi sladki i ljübki spomini:
rumenke.

**Dragim naročnikom vesele
vüzemske svetke žele ured-
ništvo!**

Podlistek.

Predganica v Meksiki.*)

(Pripovest.)

Da je ešče v našem kraju ne
sijalo sunce kršćanske vere, so prinas
ljüdjje šče bole razvüzdano živeli, kak
dnesden. Nikše ljübezni so ne poz-
nali do bližnjega. Večkrat so najšli
mrtvoga potnika v grabi kre cesté,
šteroga so ponoči oropali pa bujli.
Nišče je ne vüpaop potüvatü skoz naše
kraje. Po vesnicaj kre Müre so pa
pa vsakšega v Müro vrgli što je od-
ked indri prišeo i tüdi med sehom so
se včasih spoklali i mrtve v Müro
zmetali. Dogodilo se je pa, ka je
prišeo sveti človek z jüžnih krajov k
Müri na prečni kraj od dnešnje
Srednje Bistrice. Te se je zvala samo
Bistrica. Čüo je, ka so v tom kraju

*) Meksika je ime otoki (szigetü) šteroga
oklepata dve strügi Müre malo niže od D.
Bistrice, spadne pa k Šafarskomü. Pred de-
setimi leti je šče bila precü veika pa pravo
vrselle paštrom, šteri so tam pašli svojo
živino.

ljüdjje jako pijančüvanji vdani pa ka
se dennaden ropi dogajajo. Napoto
se je k njim, čeravno je čüo, ka je
nevarno med njé iti. Bog ga je posla
oznanüvat njegove reči v té kraje.
Dugo je ne mögeo najti nikoga, što bi
ga prek Müre pelao ali njemi pa bar
kakši čün posodo, ka bi se v njem
prek porino. ar je vsakši znao ka če
prek odide, ka te nazaj nikdar več ne
pride. Na zadnje je itak dobo lük-
njasti čün, šteroga je morao prle s
cotani zaphati, kak ga je v vodo po-
rino. Za veslo si je potro močno
jošovo vejo, štero je oklesto in se
tak srečno pripelo prek.

Gda so Bistričanci začüli, ka je
prišeo nenavadni človek v njihovo
ves, so nahali krčme pa drüge svoje
hiže, pa so šli vsi vö, ka bi prijali
zviünskoga človeka. Eden si je zeo
kramp, drügi motiko, tretji rasohe ali
pa količ v roko in se tak napotili
proti tühinci. Gda sveti misijonar za-
gledne razdražene Bistričance, pov-
zdigne oči proti nebi in prosi za po-
moč. Že so Bistričanci šteli napad-
noli svetoga poslanca, zdaj pa zdigne

té svoj prst pa jim začne predgati.
Nekša nevidna moč zabrani Bistri-
čancem, ka njemi nemrejo nikaj ža-
onoga včiniti. Oprejo se na svoje
količe i krampe pa poslušajo svete
reči od svetoga tühinca. Te njim
predga od Boga, šteri je više nad
nami i šteri zato moč ma nad nami.
Moč ma tüdi kaštigati, pa tüdi z go-
tovo kaštiga tiste, šteri grdo živijo,
to je šteri ne živijo tak, kak on za-
povedavle. Zapoved je pa dao On,
ka moramo njega za Gospoda spöz-
navati, njega kak tüdi eden drügoga
ljübiti, nikdar pa nikoga ne bantüvati,
naj si bo prijateo ali sovražnik, dö-
mačin ali potnik. Bistričanci so se pri
teh rečeh čemerno spoglednoli, ar ne
njim šlo v glavo, kak bi mogli ne-
prijatela pa tühinca ljübiti. Itak so se
šče pomirili. Nadele jim predga, ka
Bog prepovidavle pijančüvanje pa
plese. Da je to spregovorü, so Bistri-
čanci kak razdraženi sršeni skočili
proti njemi s krampi pa količi. Pa
zdigne misijonar svojo roko, ka bi je
pomiro, ali že prileti močen vdarec s
količom po njegovej roki. Velki vrič

Eto nikaj, drži dobro!

No te malovreden peněz ti je v žepki, ali v škrinjki, pa eden lepi den se prebudiš, da si jugoslovenski državlján. Druga dežela, drugi zakoni, ali isti peněz. Po časi pride, da se peněz žigosajo. Dobro, to se ešče more trpeti, či nega dobre žigose, napravi si človek z kukuršča, pa nikšo packo gorvdari pa je vse zvršeno. Živemo dale, pali nova naredba: Z markani, z štemplni peněz žigosa 20% se dol potegne. O, strašna nesreča! Zabrbra kum, stric, da — tak pa tak, tisti pejnzi do bokši, na štere nekelijo marke. O vkanili so te. Vsakši den več — pa več valá markiran peněz*) i dobiš vse za njega kúpiti. Neve človek kaj bi začno? Zamrma. mrla je pravica... No, da vidimo, kak stoji li ta stvar?

Prinas, v Jugoslaviji se že začnó delati na protoletje leta 1919. V Madjarskoj ešče te so se trüdili ljudje, jeli naj bode, ali ne boševizem. Z vsakšim dnevom je potrebnoga blaga več i več bilo prinasa, a v Madjarskoj naprotno, tam je vse sfalüvalo. I kak to, da so cene li ne spadnole, ka več, še od dneva do dneva rasle? Zato, da Vogri i drugi, šteri so meli ranč takši peněz kak mi, so spoküpili več, kaj se je prinasa spravilo. Mi se mučimo, a oni samo nove banke, papirnate peneze dajo delati s temi poküpüjü vse ka se prinasa spravi. Vidiš zdaj — kam smo prišli? Če se ne razdeli naša krona od kron druge države, te mi zabadav delamo. Oni s svojim papirnatim denarom, šteri nema prave vrednote — spoküpüjo vse, ka

*) Proti N. Austriji i Vogrskom i je tak, proti drugim državam nej. Urednik.

se prinasa dobi dnevno bode rasla množina peněz i stem istočasno cene. Ščemo li to?

Naj se odavle v Madjarskoj meso po kili za 64 kron a prinasa za 20 kron. Naša desetka po časi bo mela zlato pokritje i v drugih orsagaj se vzeme za 20 kron. Ka pa nemarkirane krone? Počakaj malo, pride den, kda kilo nemarkiranih kron kúpíš za našo desetko. I ne veseli se kda ti nemarkiran denar da, nego pravi to:

— „Eto — nikaj, — drži dobro!“
(Konec.) Julij.

Kratke črtice iz naše zgodovine.

Tüdi Horvatje so prišli pod vlado Frankov, zato je njihov veliki župan (föispan) Ljudevit I. 820 zbrao vse svoje lüdi, šterim so se pridružili skoro vsi Slovenci „Furlanske grofije,“ da bi vrgli od sebe jarem tüje vlade. Nego bili so premagani. Franki so ravno tü po našem kraji vodili edno veliko vojsko proti njim. Za kazen so njim Franki zdaj več ne dovolili, da bi svoje vojvode meli nego nemške so njim pošilali. Tak so južni Slovenci zgübili svojo sloboščino.

Srečnejši so bili Slovenci „Vzhodne grofije“ to je v Panoniji, med šterimi tüdi naši zdajšnji kraji.

V toj grofiji je bio za casarskoga namestnika (helyettes képvisele) nemški grof Ratbod. Na sever od Donave, v krajini gde zdaj živejo naši bratje Slovaki (Tóti), so v tistom časi prebivali njihovi slovanski predniki. V pokrajini Nitre je bio za glavnoga

gospodara Pribina. Zgodilo se je pa, da ga je moravski knez Mojmir I. 836. stírao z Nitre. Pribina zdaj pribeži v Panonijo k Ratbodi. Tü se je dao okrstiti. Ne je pa dugo ostao pri grofi. Med Dravov iv Savov je ravnao vojvoda Ratimir. K tomi je prišeo Pribina s svojim sinom Kocelom.

V onom časi je pa med tema dvema sosedoma vojska nastala, namreč med nemškim grofom Ratbonom in slovenskim vojvodom Ratimírom. Pribina bi mogočo pomagati svojemi Ratimiri proti casarskomi namestniki, nego ne je šteo. Za to ga je casar Ludvik I. 840 obdaro s tem, da njemi je dao prestrano zemlišče v Panoniji. Dobo je za najem lepo krajino od Balatona poleg vode Zale do Rabe in Mure, od te prek na Štajarsko s Ptujom vred prek Drave in Save do Kulpe tam odnet pa gori do Peči (Pečih.) To je bila zdaj edna nova dežela pod slovenskim vladarom Pribinom. Glavno mesto si je bribina poiskao pri Balatoni. (Ime Balaton pride iz slovenskoga „blaten.“) Tü si je dao zozidati grad šteri se je zvao Blatograd in kesnej se je celo mesto tak zvalo (zdaj Zalavár).

L. 861. je med Franki in Moravani nastala vojska, v šteroj so Pribina vmorili. Po njegovej smrti je prišeo na tron sin Kocel. Pod njim so bili vsi jako srečni in zadovolni. Sam je včas po zim i prišeo s svojimi na lovino v te naše kraje. Škoda, da je že l. 874. mro. Na njegovo mesto je ne prišeo slovenski vladar, nego nemški Gozvin. Tak se je skrila Slovencom zvezda sloboščine in se je ešče dnesden ne scela pokazala.

(Nadaljavanje.)

zaženejo in v ednoj minuti poderejo z nesmilnimi vdarci natla svetoga poslanca i v drugoj minuti že stopi njegova düša pred nebeška vrata s koronov mantrniškov. Mrtvo telo so vrgli razkačeni Bistričanci v Müro. V tistom okomegnenji se je pokazo nad vodov sveteo križ, šteroga so od velke svetlošče mri gledati ne mogli pa je pá premino. Bistričanci so se zosagali pa zbežali domov. Tisti den so ne šli v krčmo. Drugi den so pa že pá začnoli pijansko pa roparsko življenje.

Bio je pa med Bistričanci človek, šteromi se je pečetje svojih domačinov ne vidilo in je pri nekšoj priliki etak se tožo: „Ne smo prav napravili, ka smo neznanoga človeka, šteri nam je itak lepe reči oznanüva, bujli pa v vodo vrgli.“ Da so Bistričanci čüli to gučati svojega domačega človeka, jih je znova čemer zgrabó i bi ga v Müro vrgli, če se jim ne bi skrio v šumo malo niže dol kre Müre. Tü se je té dober Bis-

tričanec naselo s svojov ženov in familijov. S té edne familije je nastala mala naselbina. Ime so njoj dali Dolnja Bistrica. Od roda do roda so D. Bistričanci pripovidavali, kak pa zakoj so se mogli odcepiti od prave svoje rojstne vesi. Tüdi mesto gde je voda nehala mrtvo telo mantrnika i gde se je pokopalo so radi hodili pohajat. To navado so tem raj ohranili, ar so sami postali kristjani, kak tüdi vsi drugi rojaki njihovi v Prekmurji.

Minolo je več sto let. Med tem časom je Müra dvakrat prekopala celo nižino od Bistrice do Kobilja, samo tiste zemle se je vsikdar ognola, gde počivle misijonar in tak je tisti prostor za nekaj metrov višiji od svoje okolice. Prebivalci nove naselbine so dali tomi zvišenomi kraji ime „predganica“, ar počivle pod njov predgar.

Kak povedano, se je Müra nikdar ne doteknola toga breščeka. V letaj največke bojne se je pá prilazila do nje. Celo leto je šümela tišec ob predganci in ljudje so se večkrat

spitavali, ali jo podere ali je pa ne podere. I čüda, v tistom leti največšega trpljenja, je Müra spodkopala pa raznesla predganico. Tam je zdaj sredina Müre, gde je predganica bila. Ljudje dosta gučijo od toga ali nišče nemre najti pravoga zroka, zakaj se je predganica podrla. Najhitrej de tak istina kak stari ljudje pravijo, najmre, ka so Dolnji Bistričanci nasledniki postali v življenji tistih Bistričancov šteri so više jezero let počivajočega predgara v Müro vrgli i so zato ne vredni, ka bi med njimi počivao mučeniški misijonar. Pravijo tüdi, ka se predganica pa pokaže, če se ljudje pobolšajo, če nedo telko plesali pa pijančüvali. G.

Naše gospodarstvo i trgovina.

Mnogo sem mislo na govore i pritožbe razni trgovcev živine i belic v Prekmurji, posebno pa po shodi sosveta 17. Marca. Izkažem sem pota, štera bi to obrt ponajbolšoj i najbolje pravičnoj poti, vsakoga posameznika zadovoljila.

Po dugom premisslavanji sem prišel do sklepa, da bi bilo najbolše, da v prihodnje se vsaki nezadovolnosti i pritožbam odpomore če se ti trgovci združijo v edno društvo, i to društvo naj ma svojega tajnika z enim od borom i nadzorstvom z določenimi pravili, tak bodo civilne oblasti mnogoga prepiranja rešene, i tudi med posameznimi trgovci de mogoče složnost in konkurencu tih močnejših proti slabim obvarovati, da bodo vsi za edno delali in tem vekša bo njihova moč, i uspehi se pokažejo šteri drugač pod takšov trgovinov kak dozda se nigdar dosegnoti nemorejo.

Mislím da bi civilne oblasti radevolje pomagali pritom deli, i vü-pam, da bi se ugodilo stem vsem želim naših malih trgovcev, da bi lahko potem vsi uspešno delovali za svojo prihodnjost.

Želja rokodelcovi

Vsaki stan dnesden ležej izhaja, kak mi rokodelci v Prekmurji. Pri-mejnkuje nam vsako vrstni materijal, kak pri ednoj tak pri drugoj obrti. Nešteri tovariši so tak srečni, da majo znance v kakših bližnih mestaj i si potom onih spravijo potrebne reči. A vekši del obrtnikov je pa sam nasebe naveran. Da bi se takši vozo v Ljubljano ali kakšo drugo oddaljeno mesto po kakšo malenkost, to nej mogoče pri zdajšnjih razmerah, gda tak slabo izhajamo.

Znamo pa da bi bilo najbolše, če bi Gospodarska Zadruga v Soboti si nabavila takše vsakdanešnje reči za našega maloga obrtnika. Skoz njenih rok bi nam bilo pomagano. Pa tudi mam največ zavüpanja do nje zavolo pravičnih cen. To pot bi zopet svoj stan lahko vtrdili i nadalje z delom sližili.

Z. J.

Zveza prekmurskih dijakov.

Darüvali so na podporo naših siromaških dijakov (od podpore na Novine zavolo potrebe velike sem zračunano) še sledeči gospodje iz D. Lendave: v koronah: Šrtasser E. 30, Furján V. 6, Brünner B. 12, Karabélyos E.

20, Apatič Ivan 8, Kancsal J. 8, Baranyai Bela 2, Mattyasovszky V. 10, Töke M. 4, Blau H. 12, Kardos J. 8, Gaál F. 8, N. 200. Laubhaimer O. d. 8, Bartanič G. 5, Weisz Ž. 8, Schaffauzer A. 8. Toplak J. 18, Bohar A. 100, Raubach M. 8, Dr. Chilko Š. 8, Jandrašovič F. 5, Rudaš Š. 5. Harangozó J. 6, Sipos D. 8, Deutsch M. 3, Berethalmi S. 8, Novak J. 3, Reichenfeld Š. 8. Pirc A. 8, Ivanič J. 8, Deutsch C. 8, Gutman R. 3 koron.

Pristopo je k zvezl Bánfi Matjaš, petošolec na gimnaziji v Ptuiji iz Gradišča.

Za mariborske naše di-jake so se poskrbeli do konca leta vlč. g. dr. Franc Kovačič profesor bogoslovja. Priscrna hvala vsem darovnikom. Predsedništvo ravnateljškoga dela zveve.

Kmečka zveza.

Ustanovljena je v Gomilcah. Načelnik Kovač Janoš, namestnik Kolenc Jožef, tajnik Žizek Števan, blagajnik Perencak Jožef, odborniki Gijörköš Janos, Balazic Štefan, Zver Štefan, Sobočan Ferenc. Kotrig ma okoli. 180.

Na Ivancih. Predsednik Štefko Štefan, namestnik Pücko Janoš, blagajnik Spilak Štefan, tajnik Klar Jožef, mlajši, odborniki; Klar Jožef, naj starejši, Ros Franc, Gabor Martin, Ros Jožef Kotrig ma 75. V *Prosečkoj Vesl.* Predsednik Kerec Štefan, podpredsednik Fujs Mihaj št. 66., tajnik Kerec Franc, blagajnik Fujs Mihaj št. 2. Odborniki Fujs Matjaš št. 1. Fujs Mihaj št. 16. Fujs Jürrij, Fujs Matjaš št. 23. Ficko Jožef, Fujs Ivan, Küplen Štefan. Kotrig ma 57 i se raztęga na celo sebeštjansko kat. i Križovsko evangeličansko faro. Hvalevredni so evangeličanci, ki so pristopili k njej i stem pokazali, ka njim na srci leži kak nam, naj se kmeti dobro godi je mali ali veliki i naj njemi vere nišče ne jemlje. Pozdravljeni evangeličanci na toj poti.

Maték. *)

Že küšüjejo zemljo
Topli sonični traki,
Lepe ptičice pojo
V spomladonskom zraki.

Sladko spi pod skorjo skrit
Lep maték mi sanja:
Hrib im dol je v cvet zavít,
Konec je že spanja.

Ravno topeo sonični trak
Nežno ga obine:
Pridi vün na prosti zrak,
Lepe so doline!

Vstane, zbrise si oči,
Lepo gor se spravi,
Tak kak angeo odletl,
Leče po dobravi.

Išče mehki, nežni cvet,
Da bi si počino,
Ali püst je celi svet,
Mráz šče ne je mino.

Sühi grm njem ponitdi
Zeleno zavetje,
Tü počiva, sladko spi,
Čaka protoletje.

Prileti pa burja, mraz,
Stere njehi peroti
V sneg zapše njem mlad' obraz
Konec je lepoti.

* * *

Res je prišla že spomlad,
Spunjene so sanje,
Al' maték ne more vstat':
Spi nezdravno spanje.

Miloslav.

*) Na Dolenskom maték, na Ravenskom metülec, na Goričkom metulek se pravi.

Glasi.

Delavci, ki so čiste peneze dobili za plačo na Madjarskom, naj vsaki posebi vloží edno prošnjo pred komisariat, na štero pa naj dene šttempl za 2 K. V toj prošnji naj pove zroke, zakaj ne mogo svojih penez dati šttemplati. To, kaj je delavcom povedamo, sliši vsakomi, kř je pravičen zrok meo, ka so njegoví penezi ne šttemplani ali markirani. Ki je napriliko betežen te bio, ali nej doma, ali kakši drugi istinski zrok zna povedati, tudi lahko prošnjo vloží za šttemplanje.

Mro je v D. Lendavi Farkas Kolonran, bivši kaplan v D. Lendavi. Kak imenitoga cerkvenoga govornika so ga farniki meli radi, kak vljüdnoga človeka pa vsi. V tesnoj zvezl je bio tudi z nešterimi jugoslovanskimi častniki i on rojen Madjar se je pridno včlo srbščino. Vsi pomilüjejo njegovo ráno smrt.

Žižkovska občina je dala svojim učiteljicam zemljo kje šole ležečo. Tudi z drugih občin se spodobno čuje. Poleg stare pravde ide najme učitelom verskih šol pol pluga zemlje za ogradi občine ne vozkoga srca se rade držijo te pravde, naj ne zgubijo svojih pravic do verskih šol.

Beltinci. V našoj vasi smo 633 kron nabrali na prekmurski misijon, naj mammo vsako leto pritiho v našem lepom Prekmurju opraviti duhovne vaje.

Deseta. Tkalec Ana od Lipe je plačala Novine za siroto Borovič Kato od Lipe. Si koli to što še zmislil na štero siroto?

Cuker (sladkor) smo dobili po 24 koronah te dni. Neseterim se predragi vidi. V kratkom prideta dva vagona sladkera 50 K. po kili. Dragoča raste i nej pomoči proti njej. Tak je povsod.

Na odajo sta v D. Lendavi dve hrampi. V tema je stodesetjezero dobre opeke (cigla), dvajseti jezero črepa (pokrivatjoga cigla), streha v najbolšem stani, late dveri, okna itd. Hrampi mora küpec podreti. Ki hrampi šče küpiti, naj se obrne k g. inženiri Bačić Arpad pod Lipo.

Tatvina. Okradnoli so v Trnju predrzeni tatje Sobočan Štefana. Odnesli so njemi vso platno i vso obleko. Postao je siromak v ednoj noči. Pred kratkim so šteli vdreti tudi v klet Bedrnjak Ivana a te jih je z sterlom pregnao.

Navuk za tretjred bo 25 aprila, tretjo nedelo po vüzmi popoldne ob 3. v Črensoveh.

Dari. Na afrikanske misljone: Družba živoga Rožnogavenca z Žižkov na krst dvoje dece z krstnim imenom. Jožef i Kata 50 K. Penezi odpostlani marca 13.

Na podporo M. Lista i Novin so darivali: Prša Jožef z M. Polane 5 K., Žalig Janoš 5 K., N. 2000 K., z Kroga Bratkovič Ivan 5 K., Granfol Lujza 5 K., Meolic Marica 4 K., Bejek Marika 4 K., Bejek Franc 2 K., Neka ženska 2 K., Žškž Lujza 1 K., Miholič Janoš, Dornan 10 K., Püčko Magda Törnische 2 K., dr. Némethy Viljem odvetnik, D. Lendava 10 K., Šernek Janoš z Črensovec 5 K., Halász Bara 4 K.

Dolgoveske gorice. Tudi v Dolgoveskih goricah šče živejo Slovenci, či ravno drugi mislijo, da smo že vsi pozabili svoj materinski jezik. Najbole smo to pokazali na svetek Oznanenja Marije 25. marca, da je bio pri nas veliki shod, na šterom so govor držali nam. civ. kom. g. dr. Kočan in dolnjelendavski župan g. Božidar Sever. Prišlo nas je nad štiristo poslušat, ešče celo Slovenci šteri so naovontraji demarkacijske linije na Ogrskem. Tudi »Novine« si ščemo v vekšem številu naročiti. Te pa naj što pravi, da nismo »fejst« ljudje.

Znate kak lahko vsi misijonom pomagata? Na birajte stare znamke (štemplne) i te pošljite na »Družbo sv. Petra Klaverja v Ljubljano, Pred škofijo 8. Štemplni pa naj majo en mali rob ali krajnik. Zato kda je s pisem dolrežemo, vsigdar malo roba prirežimo od papira. Štemplne poberimo vküp i kda jih že 5 kg. mammo, je odpošljimo. Z štemplni se razglednice (karte, na šterih so kepi gor) tudi naj pobirajo i odpošljajo. Družba zahvalno vzeme tudi odpadke srebra, zlata, olova, srebrni papir kak je gor na kantah (glažah). Vse to se odá i čisti dohodek obrne na vzgojo poganske decé. Te malenkosti kak dosta pripomorejo. Šolarje bi se vsi mogli s temi rečmi brigati. Poskusite, kak sladko delo je to.

128 naročnikov naednok dobiti veseli urednika. To veselje so nam povzročili dolnjelendavčarje, čeravno to mesto pa itak kaže madjarsko lice, konči v velikom deli. Bog živi naslednike! Tak čujemo, ka se zdaj päli prebivalci slovenske Sobote pripravljajo, da bi nam to radost napravili. Radovedno čakamo té den. Tak pravijo štari ljudje, ka praj gda prvi močen sever potegne pred vüzmom te se to zgodi. Čakamo toga sevrá.

Belice do se küpüvale. Vnogi nas pitajo za ceno. V Ljubljani so za 1 K 30 lil. Od 1 K falej tak prinas tudi ne bodo küpüvale, pa še dragše do, kda se dovoli izvoz. Razglas dnešnji vse pove. Tak je pravica, kak v njem stoji, küpüvali do domači trgovci, odamo pa lahko drugim tudi.

Izvoz živil iz Slovenije je prepovedan. Prle se za domače potrebe poskrbi i te se pomore tujincem.

Kratke novice. Karas Ferenc z Kroga so na sedem dni zapora obsodili, zato ka je Gumilar Števani mlinari tovaje pa tepeše gučo. — Vlomili so v klet v Krogi pri Kreft Franci neznani tatje, a grobo so se vkauhli, gda so mesto začelenoga mesa

i zabela najšli ovodje (šker) za delo vketi. Da tatom delo vonja, so škér pvrgli nedoteknjeno. — Pri Rajner Štefani so tudi šteli notri vdreti, a močen zapor jih je ne püeto.

Harfa.

Harfa! tu tak tužno tam visiš na stoli?

Pridi rajši sem v naročje k meni!

Daj ubrat' si mile strune štiri,

Ve podobni najni so nemiri;

Ti se žalostiš, če mene vidiš.

Tužnoga sedeti;

Jaz se jočem, ar se ti mi smilitš,

Ka te samo vidim tam viseti.

Ah! kak žalostno mi je pri srci!

Brez tebe ne morem jaz živeti;

Samo tvoj zvoneč glas mi lahko skrei!

Duge moke, ki jih moram pretrpeti!

Ti si moja zvesta pajdašica,

Samo ti še razvedriš mi lica;

Ki odkriti znaš

Skrivaosti srca,

Ti edna znaš,

Da,

Nega telko koplic v morji,

Niti stvari na obzorji,

Niti zvezdic gor na nebi,

Kak je pesmi v mojem srci;

Té bi

Vse na svetlo rade prišle

In odšle

V vse mogoče kraje,

V Muz cvetoče gaje,

Romale po celom sveti...

Zrežita to srce bolno,

Vse bridkosti moke polno,

Na sto jezer-milijon falatov:

Vaaki falat — edna pesem,

Vsaka pesem je — bolezen...

Kak bi mogoče veselo živeti,

Če ne smem po volji peti?!

Miloslav.

Pošta.

Kmečka zveza. Ivanci.

Prvi glas od vaše zveze smo

koma] zdaj dobili. Hvala na njem.

Poklič I. Grad. Nikaj ne plačate.

Prosimo i drugoč glase od vas.

Benkovič Štefan. Radna. Ne

morem poslati, zmenjkale so. **H.**

M. Bakovci. Ne sem mogo

glasa dati. Bilo je 25. počem si

pozvedavala. Opravi doma.

Dom i svet.

Jugoslavija. Pogajanja za koncentracijski kabinet so se razbila. Na zahtevo zdajšnje vlade je odredjena razorožitev (vojaki se domo pošljejo) jugoslovenske vojske. Prehranjevalno ministerstvo dela za to, da siromaki po znižani ceni dobijo obleko. — V Zagrebi, Osijeku pri občinskih volitvah so za poglavare (odbornike) v večini zvoljeni komunisti. Po drugih mestih pa zmaga naša krščanska socialna stranka, kméčka zveza. Narodno predstavništvo se je izreklo, da jugoslovenske zemlje ne pusti Italijanom.

Türsko. Türski mir je dogotovljen. V kratkom pride za podpis, še pred madjarskim miróm. Na več mestih so se Türki poreberili proti ententi i začeli verski boj proti njoj. Vojaštvo entente je prosilo pomoč. Entente je zasedla Carigrad (Konstantinopol) i več imenitnih oseb zaprla.

Nemčija. Proti revolucija je pobita, kak smo poročali a boji se pa še zmirom vršijo v pokrajini Ruhr z boljševiki. Nemška vlada prosi dovoljenje, da sme 100 jezero vojakov poslati proti njim. Odgovor entente še nej znan. Z druge strani se pa glasi da nemška vlada tak potere boljševiško gibanje, ka krajino Ruhr zapré, da živež ne pride tá. Ti nemški nemiri so povzročili, ka so se Türki poreberili ka so Madjari ščeli za kralja zvoliti nadvojvodo Jožefa, ka amerika šče poseben mir sklenoti z Nemčijov i Nemškov Austrijov. Za vlado se poganjaja vršijo.

Madjarsko. Štempljanje penez je veliki vihér zbudilo po celoj državi. Bankirje i drugi velikaši so si za penezne že prle spokúpili blago ali je pa odposlali v inozemstvo (v druge orsage), siromaško ljudstvo i uradniki (čestniki), ti pa moro polovico penez tá dati državi. V narodnom spravišči so zato veliki protesti. Zahtevajo se najostrejše kaštige za tiste, ki spenezi vujdejo, ali je krivo dajo štempljati ali druge odratajo od štempljanja.

Dozdaj so takše kaštigali z vozov do pét let pa še više i z plačov do 300 jezero koron. A z tov kaštigov narodno spravišče ne zadovoljno, zahteva še bitje z botom i zaplenitev celoga imanja, pa še statarium, nagli sod. Glejmo par reči, kak tam gučijo. V „Budapesti Hirlap“-i ctemo od 25. marca: Somogyi: „Čehe“ bi mogli nasledovati, šteri so ne dali teliko prilike kak mi za vkanjenje pri štempljanji. Z štempljanjom ne doségnemo pozitivnoga uspeha (ne bo orsag haska meo). Male ljudi, uradnike štempljanje posekalo Kaftán (židovski plašč) se je zdaj tüdi z trgao z rok ministerskoga predsednika. (Smej.) Sivi

penez je vojska zasedbena spravila vó z orsaga. Preliberalne so nameravane kaštige. V Angliji so vpelali bitje z botom. Meškó Z.: Drištva so se osnovala za ponarejenja (krivo štempljanje). Somogyi: Vozo i bot... Turi Bela... zaplenitev imanja... Somogyi: i zaplenitev imanja najdosegne té falote, da kaj ti delajo, je izdajstvo domovine...

Simonji-Semedam min. predsednik je naznano, da odstopi, če se stranke ne pomirijo... Proti večim poslanikom so tožbe, da so norili. Stranka malih kmetov povzre krščansko stranko i zahteva sebi ministersko predsedništvo, ravnotak socialni demokrati (boljševiki) ne püstijo, da bi se orsag brez njih ravnao...

Z Pariza so dobili Madjari glas, da se določene meje ne spremeniyo i ka glasovanja nindri ne bo. Talijani bi radi pomogli, da se konči Kassa, Nagyvárad nazájdobí. 50 jezero Madjarov je še v Sibiriji zgrabljenih — za vsakoga moro 50 jezero kron plačati Dancom, ka je domo spravijo. — Vučitele i druge čestnike iz službe püstijo steri znajo kakšo mestrijo, majo stariše, kje se preživejo, steri še samo par let služijo i zadržavo nevarne ljudi (prostozidare itd.)

Najnovejše.

Vlomili so v Beltincih pri kúpci Bašši i njemi odnesli vso obleko.

Ne lücajte zginjene küre i druge stvari v vodo; pokopajte je globoko v zemljo, da se küga ne bo širila.

Veliki protestni shod se je vršo dnestjedem v G. Radgoni proti Italijanom, šteri ščejo velik del slovenske zemlje pod sebe skopati.

Cene penez. Na 1 dolar 160 kron, 100 vogrskih kron 60 naših kron valá.

Potres. V Kavkazi je potres osmrto 10 jezero ljudi, mesto Gori je popolnoma porušeno.

Zaplenjeno dete. Na kolodvoru v Lipvskom je neka žena varvala dete. Dete je li tolila i zibala na rokah, naj ne joče. Pa zaistino, nej je glasa z sebe püstilo. A neprestano toljenje se je ne dopadnolo redari. Stopi k ženski i pogledne dete. Oblečeno je pravilno, ma hobico na glavi, plence na teli. Samo edna menjka: obraz. Bilo je vreče mele, štero je ženska za dete oblekla, naj se more prek meje spraviti. To dete je zapleno redar.

Bogojina. Zadnjo cvetno nedelo je bio po večernicah veliki ljudski shod v Bogojini. Prišlo je do 1500 ljudi. Govor so držali profesor dr. Slavič iz Maribora, nam. civ. kom. dr. Kočar, lendavski župan g. Božidar

Sever in domači plevanoš č. g. Bašša. Na shod so tüdi prišli g. civ. kom. dr. Berbuč iz Murske Sobote, šteri so pozdravili zborovalce in doljnelendavski slovenski kaplan domačin č. g. Berden. Po zborovanji so „Orli“ in ž njimi celi zbor zapeli več narodnih pesmi.

Sejah šolskoga sosveta se bo vršila v Soboti 7. aprila v pisarni g. civ. komisara.

Friško živo vapno se dobi vsaki tje den pri
BRATINA ALOJZI,
trgovci v Križovcih pri
Ljutomeri.

Civilni komisar za Prekmurje v M. Soboti, dne 25./III. 1920.

Štev. 2781/20.

Razglas.

Da se ponovno žigovanje (štemplanje) in markiranje (zaznamenovanje) nežigovanih (čistih penez v Prekmurji ne bode vršilo, se tanač dá prebivalstvu, naj odá takši penez našemi domačemi jugoslovenskomi kreditnomi zavodi v Soboti. Isti plačuje té penez s 40%. To je za 100 kron da 40 kron. Té zavod bo kúpüvao takše banke tüdi v Dolnoj Lendavi v občinskomi uradi to pa vsako nedeljo. pondeljek i tork. Druge dneve se penez prevzeme v uradnih prostorih imenüvane banke v Soboti.

Zavolo zamenjave ali pa kúpüvanja boljševiških penez se vršijo še poganjanja, štera kak se vüpa, se dobro končajo. Najhitrej bo zato prebivalstvu v Prekmurji mogoče, pod primeroma ugodnimi (dobrimi) pogoji oddati tüdi boljševiški penez. Pojasnila v tom pogledi više imenüvana banka.

Prebivalstvo ma tak priliko, znebiti se kak plačilno sredstvo v našoj državi nevaljanoga penez, šteroga vrednost boče brščas vsikdar menjša.

Murska Sobota, dne 25. marca 1920.

Civilni komisar za Prekmurje:

Berbuč s. r.

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko Polje i Slovenske gorice r. z. z. o. z.

odáva: razne tkanine za moške i ženske obleke, vseh vrst začimbe, črevlje, usnje (leder), deske (blanje), stavbeni les (za cimpranje), poljedelske stroje (mašine).

Küpüje: pšenico, žito, kukorico, hajdino, proso, oves, kože, pač vse kmečke pridelke. Posredüje (pomaga küpiti) pri küpili vekših poljedelskih strojov, kak parnih mlatilnic (mašin za mlatiti), motorov i. t. d.

Pravico küpüvati i odavati zadrugi majo samo kotrige. Nove kotrige (člani) se sprijmejo v zadružnoj pisarni v Gornjoj Radgoni i pri vseh podržnicah.

Glavna trgovina i pisarna v Gornjoj Radgoni.

Podržnice: Gornja Radgona, Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgoná, Križevci pri Ljutomeri (Lotmerki), Beltinci.

Ivan Kokot

trgovina z mešanim blagom
(nasproti cerkve)

 Dolnja Lendava.

Priporoča svojo veliko zalogo različnoga manufakturnoga blaga kakti:

Zetirjé, druke, šifon, káper, satene, belo platno, cajgé za moške in ženske, štofe i. t. d.

V zalogi zmeraj karbid kak tüdi drügo špecerejsko blago.

Küpüvanje jajc po najvišjih dnevnih cenah.

Točna prostrežba. Zmerne cene.

Dolnje-Lendavska hranilnica.

(Alsólendvai Takarékpénztár)

Vstanovljena leta v Dolnji Lendavi.
1873.

Sprejma vloge na hranilne knižice poleg najveših procentov.

Dava vsakovrstna posojila.

Küpüje dollare i vse vrste vrednostnih papirov, zlate i srebrne peneze vsigdar po najvišioj ceni.

Prevzeme vsakovrstne bančne posle i rada da vsakomi tanač v penezni poslaj.